

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายวรวิทย์ กังคศิเทียม ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๒/๒๕๖๕

เรื่องพิจารณาที่ ๙/๒๕๖๕

วันที่ ๑๔ เดือน ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

ระหว่าง { ศาลฎีกา
-

ผู้ร้อง

ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๖ วรรคสี่
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ความเห็น

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย
โดยวรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครอง
ตามกฎหมายเท่าเทียมกัน”

พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นบทบัญญัติ
แห่งกฎหมายที่มีความมุ่งหมายเพื่อใช้ในการดำเนินคดีของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ
มีหมายเหตุของพระราชบัญญัติดังกล่าวความว่า โดยที่การทุจริตและประพฤติมิชอบในระบบราชการ
มีผลกระทบต่อเสถียรภาพความมั่นคงทางสังคมและเป็นอันตรายต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน นับวันจะ
มีความร้ายแรงมากขึ้น และเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์จำนวนมาก หากไม่ได้รับการแก้ไข
โดยเร่งด่วนในที่สุดจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐและประโยชน์ของประชาชน เพื่อให้การป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและคดีความที่เกี่ยวข้อง
ทั้งหลายได้รับการพิจารณาพิพากษาอย่างเสมอภาค รวดเร็ว และเป็นธรรม สมควรให้มีกฎหมายว่าด้วย
วิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบขึ้น เพื่อใช้ในการดำเนินคดีของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติ
มิชอบ สำหรับหลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกา พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริต

และประพุดติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ กำหนดไว้ในหมวด ๕ ฎีกา ตั้งแต่มาตรา ๔๔ ถึงมาตรา ๔๘ โดยกำหนดแบบของคำร้องขออนุญาตฎีกา องค์คณะพิจารณาวินิจฉัยคำร้องขออนุญาตฎีกา หลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการขออนุญาตฎีกาและการพิจารณาคดีในชั้นศาลฎีกา การพิจารณาและชี้ขาดตัดสินของศาลฎีกา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องปัญหาสำคัญที่ศาลฎีกาควรวินิจฉัยได้มีการบัญญัติไว้ในมาตรา ๔๖ วรรคสี่ ว่า “ในกรณีที่อัยการสูงสุดลงลายมือชื่อรับรองในฎีกาของพนักงานอัยการว่ามีเหตุอันควรที่ศาลฎีกาจะได้วินิจฉัย ให้ถือว่าเป็นปัญหาสำคัญและให้ศาลฎีการับฎีกา” บทบัญญัติดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้ศาลฎีกามีอำนาจรับฎีกาไว้วินิจฉัย เมื่อเห็นว่าอัยการสูงสุดได้ลงลายมือชื่อรับรองไว้ในฎีกาของพนักงานอัยการว่ามีเหตุอันควรที่ศาลฎีกาจะได้วินิจฉัย โดยถือว่าเป็นปัญหาสำคัญ

ข้อโต้แย้งของจำเลยที่ ๑ ว่า การที่พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพุดติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๖ วรรคสี่ ให้อำนาจอัยการสูงสุดรับรองฎีกาของพนักงานอัยการว่ามีเหตุอันควรที่ศาลฎีกาจะได้วินิจฉัย ให้ถือว่าเป็นปัญหาสำคัญและให้ศาลฎีการับฎีกาของพนักงานอัยการ โดยที่ศาลฎีกาไม่สามารถใช้ดุลพินิจสั่งเป็นประการอื่นได้ เป็นการกำหนดให้อัยการสูงสุดเป็นผู้ใช้อำนาจของศาลฎีกาโดยตรง จึงไม่เป็นธรรมสำหรับผู้ยื่นคำร้องซึ่งต้องร้องขออนุญาตฎีกาต่อศาลฎีกาและอยู่ในอำนาจการวินิจฉัยของศาลฎีกาว่ามีเหตุอันควรที่ศาลฎีกาจะวินิจฉัยหรือไม่ ทำให้ผู้ร้องไม่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกับพนักงานอัยการโจทก์ ดังนั้น พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพุดติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๖ วรรคสี่ จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ นั้น เห็นว่า กระบวนการฟ้องคดีทุจริตและประพุดติมิชอบตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพุดติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ กำหนดให้คดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ไม่จำเป็นต้องไต่สวนมูลฟ้อง แต่ถ้าเห็นสมควรจะสั่งให้ไต่สวนมูลฟ้องก่อนก็ได้ ด้วยเหตุว่าคดีทุจริตและประพุดติมิชอบเป็นคดีที่ส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพความมั่นคงทางสังคมและเป็นอันตรายต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน อันกระทบต่อความมั่นคงของรัฐประโยชน์ของประชาชนและความสงบเรียบร้อยซึ่งถือเป็นคดีสำคัญที่มีลักษณะพิเศษและมีกระบวนการไต่สวนที่เชื่อมโยงกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) หรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (คณะกรรมการ ป.ป.ท.) ดังนั้น คดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์เป็นการกระทำในฐานะรัฐเพื่อรักษาประโยชน์สาธารณะที่กฎหมายประสงค์จะให้ความคุ้มครอง มิใช่การฟ้องคดีแทนเอกชน โดยที่การฟ้องคดีทุจริตและประพุดติมิชอบของพนักงานอัยการจะต้องผ่านกระบวนการไต่สวนและรวบรวมพยานหลักฐานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ท. อย่างละเอียด รวมทั้งกระบวนการพิจารณาคดีชั้นกรอองของพนักงานอัยการตามที่กฎหมายกำหนดก่อนที่จะดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลต่อไป ซึ่งแตกต่างจากการฟ้องคดี

ของผู้เสียหายที่เป็นการฟ้องเพื่อรักษาสิทธิหรือประโยชน์ของปัจเจกชน จึงไม่จำเป็นต้องผ่านกระบวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ท.

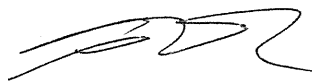
การยื่นฎีกาของผู้ฎีกานั้น พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการยื่นฎีกาไว้ในมาตรา ๔๔ ว่า การฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบให้ผู้ฎีกายื่นคำร้องแสดงเหตุที่ศาลฎีกาควรรับฎีกาไว้พิจารณา โดยเป็นไปตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่งและวรรคสอง พร้อมกับคำฟ้องฎีกาต่อศาลชั้นต้นที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีนั้นภายในกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้อ่านหรือถือว่าได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยฎีกาที่ศาลจะรับไว้วินิจฉัยได้นั้นมาตรา ๔๕ กำหนดให้พิจารณาและวินิจฉัยโดยองค์คณะผู้พิพากษาที่ประธานศาลฎีกาแต่งตั้ง ซึ่งประกอบด้วยรองประธานศาลฎีกาหนึ่งคนและผู้พิพากษาในศาลฎีกา ซึ่งดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาอีกอย่างน้อยสามคน โดยการวินิจฉัยให้เป็นไปตามเสียงข้างมาก หากศาลฎีกามีคำสั่งไม่รับฎีกาไว้พิจารณาต้องระบุเหตุผลประกอบด้วย ทั้งนี้ ตามมาตรา ๔๖ วรรคสาม

ในส่วนพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๖ วรรคสี่ ที่กำหนดให้ศาลฎีกามีอำนาจรับฎีกาไว้วินิจฉัยได้ หากเป็นกรณีที่ยัยการสูงสุดลงลายมือชื่อรับรองในฎีกาของพนักงานอัยการว่ามีเหตุอันควรที่ศาลฎีกาจะได้วินิจฉัย โดยให้ถือว่าเป็นปัญหาสำคัญนี้ มีความสอดคล้องกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ ที่กำหนดให้อธิบดีกรมอัยการ (อัยการสูงสุด) ลงลายมือชื่อรับรองในฎีกาว่ามีเหตุอันควรที่ศาลสูงสุดจะได้วินิจฉัย ก็ให้รับฎีกานั้นไว้พิจารณาตามความในมาตรา ๒๒๑ ที่บัญญัติว่า “ในคดีซึ่งห้ามฎีกาไว้โดยมาตรา ๒๑๘, ๒๑๙ และ ๒๒๐ แห่งประมวลกฎหมายนี้ ถ้าผู้พิพากษาคนใดซึ่งพิจารณา หรือลงชื่อในคำพิพากษาหรือทำความเห็นแย้งในศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์พิเคราะห์เห็นว่าข้อความที่ตัดสินนั้นเป็นปัญหาสำคัญอันควรสู่ศาลสูงสุดและอนุญาตให้ฎีกา หรืออธิบดีกรมอัยการลงลายมือชื่อรับรองในฎีกาว่ามีเหตุอันควรที่ศาลสูงสุดจะได้วินิจฉัย ก็ให้รับฎีกานั้นไว้พิจารณาต่อไป” และยังมี ความสอดคล้องกับข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีการดำเนินคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๔ ความว่า “ในกรณีที่ยัยการสูงสุดลงลายมือชื่อรับรองในฎีกาของพนักงานอัยการว่ามีเหตุอันควรที่ศาลฎีกาจะได้วินิจฉัย ตามมาตรา ๔๖ วรรคสี่ คำร้องตามมาตรา ๔๔ เพียงแสดงว่ายัยการสูงสุดได้ลงลายมือชื่อรับรองในฎีกาของพนักงานอัยการว่ามีเหตุอันควรที่ศาลฎีกาจะได้วินิจฉัย” ในกรณีการฎีกาของคู่ความอื่นที่ไม่ใช่ฎีกาของพนักงานอัยการ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ กำหนดให้ต้องยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกาตามมาตรา ๔๔ โดยแสดงเหตุที่ศาลฎีกาควรรับฎีกาไว้พิจารณา

ต่อศาลฎีกาตามมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่งและวรรคสอง และผู้พิพากษาศาลฎีกามีดุลพินิจในการพิจารณาว่าฎีกาเป็นปัญหาสำคัญซึ่งควรได้รับการพิจารณาวินิจฉัยหรือไม่ตามมาตรา ๔๕ หากศาลฎีกามีคำสั่งไม่รับฎีกาไว้พิจารณาก็ต้องแสดงเหตุผลไว้ด้วยตามมาตรา ๔๖ วรรคสาม กรณีดังกล่าวจึงเป็นการให้สิทธิคู่ความอื่นที่มีสำนักงานอัยการสามารถใช้สิทธิในการยื่นฎีกาได้อย่างเต็มที่ ไม่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิของคู่ความอื่นในการขออนุญาตฎีกาต่อศาลฎีกา เนื่องจากคู่ความยังสามารถขออนุญาตฎีกาต่อศาลฎีกาได้อีกทั้งฐานะในคดีของสำนักงานอัยการและคู่ความฝ่ายจำเลยมีวัตถุประสงค์แตกต่างกัน กล่าวคือการดำเนินคดีของสำนักงานอัยการเป็นการดำเนินคดีในฐานะรัฐเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของประชาชนตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย ซึ่งรวมทั้งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ ในส่วนจำเลยดำเนินคดีเพื่อหากล้างข้อกล่าวอ้างอันเป็นการรักษาประโยชน์ของตน ดังนั้น วัตถุประสงค์ของการดำเนินคดีทั้งสองฝ่ายจึงแตกต่างกันในสาระสำคัญเมื่ออัยการสูงสุดซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของสำนักงานอัยการและในฐานะที่เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญเป็นผู้กั้นกรองว่าคดีใดมีประเด็นสำคัญอันเป็นเหตุสมควรให้ศาลฎีกาได้วินิจฉัยตามมาตรา ๔๖ วรรคสี่จึงเป็นกลไกในการสร้างความสมดุลระหว่างการรักษาประโยชน์สาธารณะหรือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติกับประโยชน์ของประชาชน บทบัญญัติดังกล่าวไม่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลตามกฎหมาย และไม่ขัดต่อหลักความเสมอภาค จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๖ วรรคสี่ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง

(นายวรวิทย์ กังศศิเทียม)

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ